

2026
EDITION

INDIAN HISTORY

ভাৰতৰ ইতিহাস

A COMPREHENSIVE GUIDE TO INDIA'S PAST
AND HERITAGE

ASSAM E-GUIDE

Distribute by
Assam E-Guide

APSC | ADRE 3.0 | TET | POLICE
and All Other Assam Government Jobs Examinations

Scan the QR code
to visit our website

INDIAN HISTORY

Copyright © 2026, by Assam E-Guide

No Part of this publication may be reproduced or distributed in any form or by any means, electronic, mechanical, photocopying, recording, or otherwise or stored in a database or retrieval system without the prior written permission of the publishers. The program listings (if any) may be entered, stored and executed in a computer system, but they may not be reproduced for publication.

**Dedicated to
All Aspirants**

Copyright © Assam E-Guide
Email: - assameguide@gmail.com

CONTENT (সূচীপত্ৰ)

Pre-Historic India -Stone Age (প্ৰাগ-ঐতিহাসিক ভাৰত প্ৰস্তৰ যুগ)
Indus Valley Civilisation (সিন্ধু সভ্যতাৰ উপত্যকা)
Buddhism and Jainism (বৌদ্ধ ধৰ্ম আৰু জৈন ধৰ্ম)
Mahajanapadas (মহাজনপদ)
Mauryan Empire (মৌৰ্য সাম্ৰাজ্য)
Post-Mauryan Period
The Foreign ruling Dynasties [Indo-Greeks (200 BC-100CE)]
Gupta Empire (গুপ্ত সাম্ৰাজ্য)
Harshavardhana (হৰ্ষবৰ্ধন)
Sangam Age (সংগম যুগ)
Southern Indian Kingdom (দক্ষিণ ভাৰতীয় ৰাজ্য)
Early Medieval India (মধ্যযুগৰ আৰম্ভণিৰ ভাৰত)
Delhi Sultanate (দিল্লীৰ চুলতানী যুগ)
Mughal Empire (মোগল সাম্ৰাজ্য)
Bhakti Movement in Medieval India (মধ্যযুগীয় ভাৰতত ভক্তি আন্দোলন)
The Coming of Europeans in India (ভাৰতত ইউৰোপীয়সকলৰ আগমন)
Expansion of British Empire in India-Bengal (ভাৰতত ব্ৰিটিছ সাম্ৰাজ্যৰ সম্প্ৰসাৰণ - বেংগল)
Expansion of British Empire in India - Maratha (ভাৰতত ব্ৰিটিছ সাম্ৰাজ্যৰ সম্প্ৰসাৰণ মাৰাঠা)
Expansion of British Empire in India - Punjab (ভাৰতত ব্ৰিটিছ সাম্ৰাজ্যৰ সম্প্ৰসাৰণ - পঞ্জাব)
India Under the English East India Company (ইংৰাজী ইষ্ট ইণ্ডিয়া কোম্পানীৰ অধীনত ভাৰত)
Social and Religious Reform Movements (সামাজিক আৰু ধৰ্ম সংস্কাৰ আন্দোলন)
Indian National Movement (1885-1905) (ভাৰতীয় জাতীয় আন্দোলন (১৮৮৫-১৯০৫))

Pre-Historic India -Stone Age

প্ৰাগ-ঐতিহাসিক ভাৰত – প্ৰস্তৰ যুগ

The history of human settlements in India goes back to Pre historic times.

- ❖ No written records are available.
- ❖ Archaeological remains are found in different parts of India to reconstruct the history of this period.
- ❖ They include Stone tools, pottery, artifacts and metal implements used by pre historic people.
- ❖ In India, the Prehistoric period is divided into
 - ✓ Paleolithic age (old Stone Age)
 - ✓ Mesolithic age (Middle Stone Age)
 - ✓ Neolithic age (New Stone Age)
- ❖ ভাৰতত মানৱ বসতিৰ ইতিহাস প্ৰাক ঐতিহাসিক যুগৰ পৰাই আৰম্ভ হৈছে।
- ❖ কোনো লিখিত প্ৰমাণ উপলব্ধ নহয়।
- ❖ ভাৰতৰ বিভিন্ন ঠাইত প্ৰত্নতাত্ত্বিক অৱশিষ্ট পোৱা যায় যাৰ সহায়ত সেই সময়ছোৱাৰ ইতিহাস পুনৰ্গঠন কৰিব পাৰি।
- ❖ ইয়াৰ ভিতৰত প্ৰাক ঐতিহাসিক মানুহে ব্যৱহাৰ কৰা শিলৰ সঁজুলি, মৃৎশিল্প, শিল্পকৰ্ম আৰু ধাতুৰ সঁজুলি আদি অন্তৰ্ভুক্ত।
- ❖ ভাৰতত প্ৰাগঐতিহাসিক যুগক ভাগ কৰা হৈছে
 - ✓ আদিপ্ৰস্তৰ যুগ
 - ✓ মধ্যপ্ৰস্তৰ যুগ
 - ✓ নৱপ্ৰস্তৰ যুগ

Paleolithic or old stone Age :- Hunters and food gatherers

- ❖ Extends from 2 million (20,0000) years ago to about 10,000 years ago.
- ❖ Paleo means old (f) and lithic means stone.
- ❖ People used stone tools, hand-sized and flaked-off large pebbles for hunting animals.

আদিপ্ৰস্তৰ বা পুৰণি শিলৰ যুগ :- চিকাৰী আৰু খাদ্য সংগ্ৰাহক

- ❖ ২০ লাখ বছৰৰ আগৰ পৰা প্ৰায় ১০,০০০ বছৰ আগলৈকে বিস্তৃত।
- ❖ পেলিঅ' মানে পুৰণি আৰু লিথিক মানে শিল।

- ❖ মানুহে জীৱ-জন্তু চিকাৰৰ বাবে হাতৰ আকাৰৰ শিলৰ সঁজুলি ব্যৱহাৰ কৰিছিল আৰু ডাঙৰ ডাঙৰ শিলগুটিবোৰ ভাঙি পেলাইছিল।

Some famous sites in India are -

- ❖ The Soan or Sohan Valley in Punjab, Bhimbetka in Madhya Pradesh, Belan Valley of Mirzapur (Uttar Pradesh), Kurnool in Andhra Pradesh, Attirampakkam near Chennai etc.
- ❖ Bhimbetka is an old site with caves and rock shelter. These rock shelters are close to the Narmada Valley.
- ❖ Traces of ash have been found in Kurnool
- ❖ Fire could have been used for many things as a source of light, to roast meat and to scare away animals.

ভাৰতৰ কিছুমান বিখ্যাত স্থান হ'ল -

- ❖ পঞ্জাবৰ সোয়ান বা সোহান উপত্যকা, মধ্যপ্ৰদেশৰ ভীমবেটকা, মিৰ্জাপুৰৰ বেলান উপত্যকা (উত্তৰ প্ৰদেশ), অন্ধ্ৰপ্ৰদেশৰ কুৰ্ণল, চেন্নাইৰ ওচৰৰ আত্তিৰামপকম ইত্যাদি।
- ❖ ভীমবেটকা হৈছে গুহা আৰু শিলৰ আশ্ৰয় থকা পুৰণি ঠাই। এই শিলৰ আশ্ৰয়বোৰ নৰ্মদা উপত্যকাৰ ওচৰত অৱস্থিত।
- ❖ কুৰ্ণলত ছাইৰ দাগ পোৱা গৈছে।
- ❖ জুইক বহু কামত ব্যৱহাৰ কৰা হৈছিল যেনে - পোহৰৰ উৎস হিচাপে, মাংস পুৰিবলৈ আৰু জীৱ-জন্তুৰ পৰা ৰক্ষা পাবলৈ।

Mesolithic or Middle Stone age-Hunters and Herders

- ❖ It was transitional phase between the Paleolithic age and Neolithic age.
- ❖ From 10,000 years ago to 8,000 years ago.
- ❖ Means of livelihood Hunting, fishing and food gathering, but started domestication of animals at a later stage.
- ❖ Use of bow and arrow also began during this period.
- ❖ The characteristic stone tools of Mesolithic age are microliths.
- ❖ First domesticated/tamed animal - Dog, evidences found from Adamgarh in Madhya Pradesh.
- ❖ Animals bones are found and these include dog, deer, boar and Ostrich.

মধ্যপ্ৰস্তৰ যুগ চিকাৰী আৰু পশুপালক -

- ❖ ই প্ৰত্নপ্ৰস্তৰ যুগ আৰু নৱপ্ৰস্তৰ যুগৰ মাজৰ পৰিৱৰ্তনশীল পৰ্যায় আছিল।

- ❖ ১০,০০০ বছৰৰ আগৰ পৰা ৮,০০০ বছৰ আগলৈকে বিস্তৃত।
- ❖ জীৱিকাৰ উপায় চিকাৰ, মাছ ধৰা আৰু খাদ্য সংগ্ৰহ, কিন্তু পিছৰ পৰ্যায়ত জীৱ-জন্তু পোহনীয়াকৰণ - কৰা হয়।
- ❖ এই সময়ছোৱাত ধনু-কাঁড়ৰ ব্যৱহাৰো আৰম্ভ হৈছিল।
- ❖ মধ্যপ্ৰস্তৰ যুগৰ বৈশিষ্ট্যপূৰ্ণ শিলৰ সঁজুলিসমূহ হ'ল মাইক্ৰ'লিথ।
- ❖ প্ৰথম পোহনীয়া প্ৰাণী কুকুৰ, মধ্য প্ৰদেশৰ আদমগড়ৰ পৰা পোৱা প্ৰমাণ।
- ❖ জীৱ-জন্তুৰ হাড় পোৱা যায় আৰু ইয়াৰ ভিতৰত কুকুৰ, হৰিণ, গাহৰি আৰু উটপক্ষী আদি অন্তৰ্ভুক্ত।

The Neolithic Age: Food and Producers

- ❖ It approximately dated from 8,000 BC to 4,000 BC.
- ❖ This age was characterised by polished stone tools.
- ❖ People started agriculture, eg. - Barley, wheat and Rice - Rice was first grown in North of Vindhyas.
- ❖ Important of these age is discovery of wheel and pottery

নৱপ্ৰস্তৰ যুগ: খাদ্য আৰু উৎপাদক

- ❖ ইয়াৰ সময় প্ৰায় ৮,০০০ খ্ৰীষ্টপূৰ্বৰ পৰা ৪,০০০ খ্ৰীষ্টপূৰ্বলৈকে।
- ❖ এই যুগৰ বৈশিষ্ট্য আছিল চিকচিকিয়া শিলৰ সঁজুলি।
- ❖ মানুহে কৃষি আৰম্ভ কৰিছিল, যেনে- যৱ, ঘেঁহু আৰু চাউল ধানৰ খেতি প্ৰথমবাৰৰ বাবে উত্তৰৰ বিক্ষা অঞ্চলত হৈছিল। -
- ❖ মৃৎশিল্প আৰু চকাৰ আৱিষ্কাৰ এই যুগৰ গুৰুত্বপূৰ্ণ নিদৰ্শন।

Mehrgarh

- ❖ The only neolithic settlement of India lies in Mehrgarh, situated in Baluchistan, a province of Pakistan.
- ❖ Mehrgarh was probably one of the places where people learnt to grow barley and wheat and rear sheep and goats for first in this area.
- ❖ Many animals bones were found like deer, pig, sheep and goat.
- ❖ Remains of square or rectangular houses.
- ❖ The people of Neolithic age began weaving cloth using different kinds of materials like cotton and wool.
- ❖ At Mehrgarh a burial sites have been found where the dead person was buried with goats.